

بر اساس مراجع تعیین شده از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و قابل استفاده برای کلیه دانشجویان مامایی

ویرایش هشتم

با بازبینی کامل

درسنامه جامع مامایی

کاردانی به کارشناسی
کارشناسی به کارشناسی ارشد مامایی
کارشناسی ارشد به دکترای مامایی

زنان و زایمان (نواک ۲۰۱۲، کیستنر و ویلیامز ۲۰۱۴)

داخلی - جراحی (ویلیامز ۲۰۱۴)

نوزادان نلسون (۲۰۱۵)

جنین شناسی لانگمن (۲۰۱۵)

بهداشت، تغذیه مادر و کودک و تنظیم خانواده

(ویلیامز ۲۰۱۴، بهداشت پارک و منابع وزارتخانه)

زبان تخصصی و عمومی

جلد دوم

دکتر مهرداد صلاحی

بورد تخصصی بیماریهای داخلی و عفونی - مدرس کارشناسی ارشد مامایی، پرستاری و رزیدنتی پزشکی

دارای گواهی عالی بهداشت عمومی (MPH) از دانشگاه تهران

عضو انجمن های متخصصین داخلی، عفونی، ریه، ویروس شناسان، هپاتیت B، C و تنظیم خانواده ایران

سرشناسه : صلاحی، مهرداد، ۱۳۴۶ -
 عنوان و نام پدیدآور : درسنامه جامع مامایی / مولفین مهرداد صلاحی، فرحناز قاسمی.
 مشخصات نشر : تهران: ایلیا: انتشارات حیدری، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری : ج۲: جدول، نمودار.
 شابک : دوره: ۸-۲۳-۲۶۰۶-۹۶۴-۹۷۸؛ ج۱: ۴-۲۱-۲۶۰۶-۹۶۴-۹۷۸؛ ج۲: ۱-۲۲-۲۶۰۶-۹۶۴-۹۷۸
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا
 موضوع : آبستنی و زایمان — راهنمای آموزشی (عالی)
 موضوع : آبستنی و زایمان — آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
 شناسه افزوده : قاسمی، فرحناز، ۱۳۵۰ -
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۳ ۸۵۴/ص RG۵۲۴
 رده بندی دیویی : ۶۱۸/۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۷۴۱۸۶۰

انتشارات ایلیا

ناشر کتب علوم پزشکی

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر)، منتشر یا پخش کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

- ☒ عنوان: درسنامه جامع مامایی (جلد دوم)
- ☒ ناشر: نشر ایلیا با همکاری انتشارات حیدری
- ☒ مؤلف: دکتر مهرداد صلاحی، دکتر فرحناز قاسمی
- ☒ صفحه‌آرایی: رسول نقی‌زاده
- ☒ مدیر تولید: سیده مریم حیدری
- ☒ نوبت و سال چاپ: اول (ویرایش هشتم) ۱۳۹۴
- ☒ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- ☒ چاپ و صحافی: چاپ سرمدی
- ☒ بها: ۱۳۰۰۰۰ تومان
- ☒ شابک دوره: ۸-۲۳-۲۶۰۶-۹۶۴-۹۷۸؛ جلد ۱: ۴-۲۱-۲۶۰۶-۹۶۴-۹۷۸؛ جلد ۲: ۱-۲۲-۲۶۰۶-۹۶۴-۹۷۸

مراکز پخش

نشانی دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری غربی،

روبروی اداره پست، پلاک ۱۲۴، طبقه اول، واحد ۲، تلفن: ۶۶۹۷۶۴۹۹ ۶۶۹۷۶۶۷۸

① فروشگاه ۱: خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه، پاساژ فروزنده، طبقه همکف، پلاک ۳۲۳ - تلفن: ۶۶۴۷۸۹۴۷

② فروشگاه ۲: خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و فخر رازی، روبروی نشر جیحون، فروشگاه کتب پزشکی، تلفن: ۶۶۴۹۹۲۱۴

③ فروشگاه ۳: قلعهک، خیابان زرگنده، دانشگاه آزاد اسلامی، کتابفروشی دانشگاه - تلفن: ۲۲۶۲۲۶۰۵

④ فروشگاه ۴: اراک، خیابان دکتر حسینی، فروشگاه نشر حیدری - تلفن: ۰۸۶۳-۲۲۳۴۸۸۳

⑤ کتابفروشی‌های معتبر سراسر کشور

مقدمه

به نام ایزد یکتا

خداوند بزرگ را شکر که باز قلم به دست توانستم ویرایش هشتم کتاب درسی مامایی و چاپ نوزدهم آن را به پایان برسانم. به حق می‌توان گفت در کتب جدید مراجعی همچون ویلیامز تغییرات فاحشی مثلاً در هیپرتانسیون و اکلامپسی حاملگی، روند بلوغ، اختلالات پستان، دستورالعمل‌های وزارتخانه، نحوه مصرف و ممنوعیت‌های روش‌های کنتراستیتیو و... روی داده است که تقریباً می‌توان شکل‌گیری یک کتاب جدید و کامل را مشاهده نمود. حتی تغییرات جزئی که در دستورالعمل‌های وزارتخانه ایجاد شده به صورت یک مبحث جداگانه درج شده است. به یاد دارم اولین درسی مامایی را که در قطع وزیری چندین سال قبل نوشتم بلافاصله چندین نوع مشابه آن را شروع به چاپ کردند و این کتاب بدون هیچگونه ادعا و تبلیغات آن‌چنانی هنوز که هنوز است جای خود را در بین همکاران گرامی محکم و ثابت نگهداشته است، به طوری که هرگونه فاصله در بین چاپ‌های آن توسط ناشر و نویسنده کاملاً احساس می‌شود. کتابی که در پیش روی دارید براساس آخرین مراجع امتحانات مامایی تهیه و تنظیم گردیده به طوری که جدیدترین یافته‌های ویلیامز جدید و نیز مباحث جدیدی همچون زبان عمومی در آن گنجانده شده است. در ویلیامز جدید تغییراتی در برخی جداول و مطالب داده شده که همگی درج شده است. برخی از همکاران محترم نگران اعداد و ارقام و درصد موارد بیماری‌ها هستند که البته باید بدانند اغلب درصد و ارقام مد نظر طراحان سؤال نمی‌باشد چرا که همانطور که می‌دانید حتی در خود کتاب ویلیامز گاهی در یک صفحه چند رقم و عدد در مورد یک مطلب گفته می‌شود که البته هدف نویسنده بیشتر معطوف به نظر اکثریت می‌باشد. اکثر همکاران نسبت به ریز بودن فونت مطالب اعتراض داشتند که در چاپ جدید فونت‌های متن همگی خواناتر و درشت‌تر شده‌اند. در چاپ جدید این کتاب تغییراتی خصوصاً در مباحث ژنیکولوژیکی نواک زنان و نوزادان نلسون مشاهده می‌شود. گاهی آمارهای قدیمی و دور از ذهن حذف شده و سعی شده تا کتاب به طور یکدست درآید.

این مجموعه شامل تمام دروس و آخرین رفرانس‌های موجود جهت شرکت در امتحانات کارشناسی و کارشناسی ارشد بوده و براساس آخرین منابع ارائه شده توسط وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی گردآوری شده است. در این کتاب علاوه بر به کارگیری از کلیه دروس مرجع، از منابع وزارتخانه‌ای نیز که به طور عام در دسترس نیستند استفاده شده است لذا همین امر بر کیفیت کتاب افزوده است. اگرچه تجربیات چند ساله در امر تدریس کارشناسی ارشد مامایی و نیز تألیف و ترجمه کتب معتبری همچون زنان نواک، نوزاد نلسون، جنین‌شناسی لانگمن، مباحث عمده در ژنیکولوژی، چکیده کارنت زنان و نیز گذراندن دوره عالی بهداشت عمومی (MPH) در دانشگاه تهران همگی اینجانب را در ارائه این مجموعه یاری داده‌اند ولی مؤلف همواره در انتظار نظرات همکاران محترم از طریق ناشر گرامی می‌باشد.

در این مجموعه علاوه بر استفاده از کتاب درسنامه جامع کارشناسی ارشد مامایی (منتشر شده توسط نشر ایلیا) گاهی از سایر کتب ترجمه شده توسط اینجانب مثل جنین شناسی لانگمن، نوزادان نلسون، نواک زنان و نیز چکیده ویلیامز (منتشر شده توسط انتشارات بابازاده) به طور پراکنده استفاده شده است که از تمامی این عزیزان ناشر کمال تشکر را دارم.

در خاتمه به امید اینکه روز به روز در چاپ های بعدی این مجموعه را پربارتر ببینیم، از زحمات مدیریت محترم انتشارات حیدری، جناب آقای محمد ایمانی (تایپ و صفحه آرائی چاپ قبل)، جناب آقای نقی زاده (صفحه آرا)، دوست و برادر بسیار عزیزم جناب آقای منصور عمادی، مادر عزیز و مهربانم، عموی گرانقدرم جناب دکتر غلامرضا صلاحی و تمامی عزیزانی که به هر نحوی در گردآوری این مجموعه این حقیر را یاری دادند اعم از همسر گرامیم و نیز دوستان مترجم و سایر ناشرین محترم صمیمانه قدردانی می نمایم.

دکتر مهرداد صلاحی

مدرس کارشناسی ارشد مامایی، پرستاری و رزیدنتی پزشکی

بورد تخصصی داخلی و عفونی و

دوره عالی بهداشت عمومی (MPH) از دانشگاه تهران

www.ketab.ir

فهرست

۱	فصل اول: زنان و زایمان
۱	سازمان بهداشت جهانی (WHO)
۴	مقدمه
۶	آناتومی دستگاه تولید مثل
۱۴	مشاوره قبل از بارداری
۲۲	ژنتیک و تشخیص پره‌ناتال - داروهای تراژون
۳۵	عفونتهای ادراری - تناسلی و بیماریهای مقاربتی
۴۹	ارزیابی سونوگرافیکی
۵۳	الیگوهیدرآمنیوس
۵۴	هیدرآمنیوس
۵۶	ملاحظات عمومی (جراحی و دارودرمانی) و تکنیکهای تصویربرداری در حاملگی
۵۸	ارزیابیهای جنینی قبل از زایمان
۶۱	سرعت سنجی داپلر
۶۱	فیزیولوژی سیکل قاعدگی
۶۶	بلوغ
۷۳	واژن
۷۶	ولو
۷۹	بی‌اختیاری ادراری و پرولاپس
۹۰	اختلالات آندوکرینی

۹۸	آندومتریوز
۱۰۳	درد لگنی، دیسمنوره، آدنومیوز و PMS
۱۰۹	بیماریهای پستان
۱۱۹	سرویکس
۱۲۶	بیماریهای خوش خیم و بدخیم رحم
۱۳۶	تومورهای تخمدان
۱۴۴	یائسگی
۱۵۳	آمنوره
۱۶۰	عقیمی و روشهای درمانی در ژنیکولوژی
۱۷۳	فیزیولوژی دوران بارداری
۱۸۶	بیماریها و اختلالات جفت
۱۹۰	بیماریهای تروفوبلاستیک حاملگی (GTD)
۱۹۷	خونریزیهای زایمانی
۲۰۵	حاملگی اکتوپیک (EP)
۲۱۲	حاملگی چندقلویی
۲۱۴	رسیدگی پیش از زایمان به دوقلوها
۲۱۵	دوقلوهای غیر یکسان
۲۱۸	سندرم انتقال خون از یک قل به قل دیگر
۲۲۱	سه قلویی و بیشتر
۲۲۳	نمایش بریچ
۲۳۰	تولد پره ترم
۲۳۳	پیش‌بینی تولد پره ترم
۲۳۵	زایمان زودرس - پارگی زودرس پرده‌ها
۲۳۵	(PROM) و حاملگی بعد از ترم
۲۴۳	سقط
۲۵۱	عفونت‌ها و خونریزی‌های بعد از زایمان
۲۵۳	خونریزی‌های بعد از زایمان
۲۵۵	خونریزی بلافاصله پس از زایمان
۲۶۰	خونریزی جنین به مادر

۲۶۱	پارگی رحم در غیاب اسکار قبلی
۲۶۲	آمبولی مایع آمنیوتیک
۲۶۷	دوره طبیعی پس از زایمان
۲۷۰	شیردهی
۲۷۵	هورمون‌های جفتی و پرولاپس بند ناف
۲۷۷	هیپرتانسیون در حاملگی - پره‌اکلامپسی و اکلامپسی
۲۹۴	لگن
۲۹۶	مکانیسم زایمان طبیعی
۳۰۸	بی‌حسی و بی‌هوشی
۳۱۲	بررسی ضربان قلب جنین حین زایمان
۳۱۶	زایمان سزارین
۳۱۸	زایمان واژینال بعد از سزارین (VBAC)
۳۲۰	هیسترکتومی
۳۲۲	مراقبت‌های دوران بارداری
۳۳۲	فورسپس - واکيوم
۳۳۸	ارزیابی نوزاد
۳۴۶	بیماری RH و ABO
۳۵۰	مردۀ زایی
۳۵۱	روش‌های کنتراسپتیو
۳۶۰	پیشگیری اورژانسی از بارداری (EC)
۳۶۵	دستورالعمل وزارتخانه برای اندیکاسیون‌های سزارین
۳۷۲	چکیده کنتراسپتیوهای اسپیروف
۳۷۹	اپیدمیولوژی سرطان‌های شایع زنان
۳۹۱	فصل دوم: داخلی - جراحی
۳۹۱	بیماری‌های ریوی و حاملگی
۴۰۱	جراحی در حاملگی
۴۰۱	تروما در حاملگی
۴۰۴	روشهای تصویربرداری تشخیصی
۴۰۵	بیماریهای قلبی در حاملگی

- اختلالات دستگاه گوارش - کبد و مجاری صفراوی ۴۱۶
- استفراغ شدید حاملگی ۴۲۱
- اختلالات کلیوی ۴۲۸
- بیماریهای بافت همبند ۴۳۵
- اختلالات عصبی ۴۳۹
- سر درد ۴۴۲
- صرع ۴۴۳
- بیماریهای مغز و اعصاب ۴۴۶
- اختلالات روانی در حاملگی ۴۴۸
- سرطانها در حاملگی ۴۴۹
- کم‌خونی و اختلالات خونریزی‌دهنده ۴۵۴
- بیماری ترومبوآمبولی ۴۶۰
- ترومبوفیلی‌ها ۴۶۶
- سندرم آنتی‌بادی ضد فسفولیپید ۴۶۶
- اختلالات غددی ۴۶۸
- بیماریهای عفونی ۴۸۰
- بیماریهای مقاربتی ۴۸۵
- ویروس نقص ایمنی انسان (HIV) ۴۸۹
- عفونت‌های استرپتوکوکی گروه A و B ۴۹۲
- تست‌های زنان و زایمان و داخلی - جراحی ۵۰۳
- مروری بر سؤالات زنان و زایمان و داخلی - جراحی ۵۰۴
- تست‌های داخلی - جراحی ۵۰۴
- فیزیولوژی سیکل قاعدگی ۵۱۵
- بلوغ ۵۱۶
- واژن و ولو ۵۲۰
- بی‌اختیاری ادراری و پرولاپس ۵۲۱
- عفونت‌های ادراری - تناسلی و بیماری‌های مقاربتی (STD) ۵۲۲
- اختلالات آندوکرینی ۵۲۸

۵۳۱	آندومتريوز
۵۳۲	بیماریهای پستان
۵۳۴	سرویکس
۵۳۶	بیماریهای خوش خیم و بدخیم رحم
۵۴۲	تومورهای تخمدان
۵۴۶	یائسگی
۵۴۹	آمنوره
۵۵۱	عقیمی و روش‌های درمانی در ژنیکولوژی
۵۵۴	فیزیولوژی دوران بارداری
۵۵۶	بیماریهای تروفوبلاستیک حاملگی (GTD)
۵۵۷	خونریزی‌های سه ماهه سوم
۵۵۹	حاملگی اکتوپیک (EP)
۵۶۰	حاملگی چندقلویی
۵۶۰	نمایش بریچ
۵۶۱	عوارض دیررس حاملگی
۵۶۴	سقط
۵۶۴	عفونت‌ها و خونریزی‌های بعد از زایمان
۵۶۷	هورمون‌های جفتی و پرولاپس بند ناف
۵۶۹	هیپرتانسیون در حاملگی پره اکلامپسی و اکلامپسی
۵۷۳	مکانیسم زایمان طبیعی
۵۷۵	مراقبت‌های دوران بارداری
۵۸۱	لگن
۵۸۲	بیماریهای قلبی عروقی حاملگی
۵۸۴	اختلالات دستگاه گوارش - کبد و مجاری صفراوی
۵۸۶	بیماریهای کلیه و سیستم ادراری
۵۸۸	اختلالات عصبی
۵۸۹	اختلالات پوستی حاملگی
۵۸۹	کم‌خونی و اختلالات خونریزی‌دهنده
۵۹۱	مشکلات ریوی در حاملگی

۵۹۲	اختلالات غددی
۵۹۷	تست های عمومی
۶۱۰	تست های متفرقه
۶۶۹	پاسخنامه

فصل سوم: نوزادان ۶۷۳

۶۷۳	معاینه نوزاد
۶۹۰	رشد و نمو جنین
۶۹۴	نارس بودن نوزاد و IUGR
۷۰۵	نوزادان در معرض خطر
۷۱۳	عفونت های دوران نوزادی
۷۲۷	سیتومگالوویروس مادرزادی
۷۲۷	توکسوپلاسموز مادرزادی
۷۲۷	ویروس هرپس سیمپلکس
۷۲۸	سیفیلیس مادرزادی
۷۲۸	سندرم سرخچه مادرزادی
۷۲۸	ترومای زایمانی
۷۳۹	مشکلات متابولیکی و غددی نوزادان
۷۵۲	بیماری های سیستم تنفسی
۷۶۸	اختلالات دستگاه گوارش
۷۷۰	ایلئوس مکنونیوم در سیستمیک فیبروزیس
۷۷۰	آنتروکولیت نکروزان نوزادی (NEC)
۷۷۲	ایکتر و هیپربیلی روبینمی
۷۸۱	کم خونی و اختلالات خونی نوزادان
۷۹۲	احیای نوزاد

تست های نوزادان ۸۰۱

۸۰۱	مروری بر تست های نوزادان
۸۷۷	پاسخنامه

۱۷۹-----مقدمه و اصول کلی ژنتیک پزشکی

۱۸۵-----گامتوژنز - کلیات جنین شناسی

۱۹۶-----دوران رویانی

۱۹۸-----تکامل جنینی

۹۰۱-----پرده های جنینی و جفت

۹۰۳-----آمنیون و بند ناف

۹۰۹-----اختلالات مادرزادی

۹۱۷-----ناهنجاری های کروموزومی

۹۲۰-----اختلالات تک ژنی (مندلی)

۹۲۲-----اختلالات غیر مندلی

۹۲۴-----غربالگری برای نقایص لوله عصبی و سندرم داون

۹۲۶-----تشخیص پره ناتال

۹۲۷-----سیستم اسکلتی

۹۳۲-----حفرات بدن

۹۳۴-----سیستم قلبی - عروقی

۹۴۳-----سیستم تنفسی

۹۴۴-----دستگاه گوارش (GI)

۹۴۹-----سیستم ادراری - تناسلی

۹۴۹-----دستگاه ژنیتال

۹۵۶-----سر و گردن

۹۶۱-----گوش

۹۶۲-----چشم

۹۶۴-----پوست

۹۶۵-----سیستم عصبی مرکزی

۹۷۳-----خلاصه

۹۹۹-----تست های جنین شناسی

۹۹۹-----مروری بر سؤالات جنین شناسی

۱۰۲۹-----پاسخنامه

- ۱۰۳۱ - اطلاعات بهداشتی و آمارهای اساسی پزشکی
- ۱۰۳۳ - روش‌های مقدماتی آماری
- ۱۰۳۷ - اصول اپیدمیولوژی و روش‌های اپیدمیولوژیکی
- ۱۰۴۲ - انواع مطالعات اپیدمیولوژیکی
- ۱۰۶۳ - ترمینولوژی
- ۱۰۶۹ - عامل میزبان
- ۱۰۷۱ - عوامل ایمن‌کننده
- ۱۰۸۰ - تعاریف و گزندها
- ۱۰۸۶ - اپیدمی
- ۱۰۹۳ - کلیات مراقبت از مادران باردار
- ۱۰۹۵ - مشاوره ژنتیک و ازدواج‌های فامیلی
- ۱۰۹۹ - خدمات بهداشتی اولیه یا PHC
- ۱۱۰۰ - سطوح مراقبت‌های بهداشتی
- ۱۱۰۳ - واحدهای عرضه خدمات در جمهوری اسلامی ایران
- ۱۱۰۳ - واحدهای عرضه خدمات در روستا
- ۱۱۰۴ - مرکز بهداشتی درمانی روستایی
- ۱۱۰۸ - سازمان‌های داوطلب بهداشتی در جمهوری اسلامی ایران
- ۱۱۰۸ - پروتکل مراقبت قبل از بارداری
- ۱۱۱۰ - مراقبت‌های دوران بارداری
- ۱۱۱۷ - ویتامین‌ها
- ۱۱۲۲ - واکسیناسیون
- ۱۱۲۳ - برنامه واکسیناسیون جدید کشوری ایران مصوبه ۱۳۹۳
- ۱۱۲۳ - شکایت‌های شایع در حاملگی
- ۱۱۲۷ - تغذیه با شیر مادر
- ۱۱۳۳ - تغذیه تکمیلی
- ۱۱۳۸ - بهداشت کودک
- ۱۱۶۱ - اصول ART: تشخیص و درمان کودک
- ۱۱۶۵ - مراقبت از کودکان اسهالی

۱۱۶۷	توسعه بهداشت
۱۱۷۵	جمعیت شناسی
۱۱۷۷	بهداشت محیط
۱۱۸۸	زیج حیاتی
۱۱۹۴	زایمان در منزل
۱۱۹۷	مشاوره تنظیم خانواده
۱۲۰۱	روش‌های پیشگیری از بارداری
۱۲۲۵	۱۱۰ نکته طلایی در مورد روش‌های کنتراسپتیو
۱۲۴۱	تست‌های بهداشت مادر و کودک و تنظیم خانواده
۱۲۴۱	مروری بر تست‌های بهداشت
۱۳۰۹	پاسخ‌نامه بهداشت
۱۳۱۱	فصل ششم - زبان تخصصی
۱۳۱۱	Comprehension
۱۳۴۸	پاسخنامه Comprehension
۱۳۴۹	Words
۱۳۹۶	پاسخنامه Words
۱۳۹۷	Questions
۱۴۲۵	Answers
۱۴۵۰	Irregular Verbs
۱۴۵۲	Standard Abbreviations
۱۴۵۳	اختصارات عمومی
۱۴۵۶	واژه‌شناسی جنین‌شناسی
۱۴۶۱	اختصارات جنین‌شناسی
۱۴۶۲	واژه‌نامه
۱۴۷۹	زبان عمومی
۱۵۰۰	پاسخنامه